

Gewoon weer eens
aardig

Van Roland Smulders verschenen eerder:

Een spoor van Adam, roman
Geef mij de schuld, roman
Parels en draken, columns
Weg naar de vrijheid, roman
Bij deze dan, columns
Gewoon anders, verhalen
De stoel van Fred, verhalen
Ze doen het er gewoon om, columns
Palabinda, verhalen
Raar blijft het, columns
Tegen het licht, columns
Ik bedoel maar, columns
Het is maar hoe je het bekijkt, columns
Corona en andere ongemakken, columns
Geen zorgen, columns
Met het oog op Oisterwijk, columns
Luis in de pels, columns
Diepzinnig bezig, columns
Een passend woord, columns
Achter het rookgordijn, columns
Er komt geen einde aan, columns
Een soort proteststem, columns
Kritische notenkraaker, columns
Ik ben slechts de nar, columns
Een bizarre optocht, columns
Voordragen uit eigen werk, columns
Wakker in een andere wereld, columns
Het Oisterwijkse gevoel, columns
Reis op de Titanic, columns
Nog snel een foute grap, columns

Gewoon weer eens aardig

Roland Smulders

Schrijver: Roland Smulders
Coverontwerp: Roland Smulders
ISBN: 9789465123882
© 2024 Roland Smulders

Gewoon weer eens aardig

Tim Hofman een vertegenwoordiger van de vrije pers noemen, leek me al meteen toen ik het hoorde een belediging voor de beroepsgroep. Misschien kwam het omdat ik bevooroordeeld was. Toen en nog steeds, moet ik bekennen. Iets te veel: geef me een onderwerp waarmee ik kan stralen. Letterlijk, want ook nu weer moeten mensen die zich door de politie mishandeld voelen, zelf bij Tim Hofman aan de bel trekken. Als het er genoeg zijn, maakt hij er wel iets moois van om er weer een prijs voor in ontvangst te mogen nemen als krentenpikker van dienst.

Natuurlijk had demissionair minister Dilan Yeşilgöz beter niet kunnen reageren met een tweet over wat de politie van de vreedzame demonstranten zelf voor de kiezen kreeg. Ze had moeten weten dat zoiets de knuppel in het hoenderhok zou zijn, de olie op het vuur, de stok waarop opposenten zaten te wachten om haar te slaan. Zelfs collega-bewindspersoon Fleur Gräper zag haar kans schoon en kwam met een klaagzang over arme journalisten die zij altijd zou verdedigen. Leuk dat een kabinet geacht wordt met één mond te spreken en dat ik dus eigenlijk getuige ben van Dilan die zichzelf een veeg uit de pan geeft.

De mannen van het programma 'Vandaag Inside' traptten de laatste week voor hun zomervakantie af met een scoop. Geert Wilders zou Ronald Plasterk hebben gevraagd namens hem leiding te geven aan het kabinet Wilders 1 en Ronald Plasterk zou ja hebben gezegd. Het vervelende is, dat ik nooit weet wat ik wel en niet kan geloven van wat er daar aan tafel wordt gezegd. En hoe lang houdt de best wel intelligente Ronald het vol de inbreng van figuren die hem door PVV en BBB op het dak worden gestuurd serieus te nemen? Als ik denk aan de columns

die hij schreef toen ik nog jong en schoon was, kan dat onmogelijk goed gaan. Bij iemand die is gespecialiseerd in de moleculaire genetica hoef je niet aan te komen met de opmerking dat je 'maar wat doet'. Niet als je het er ongeschonden vanaf wilt brengen.

Afgezet tegenover Tim Hofman is de keuze echter duidelijk. Dan toch maar de gezellige Ronald Plasterk als premier. Ik vergeet wel even namens wie hij daar in vak K zit tijdens de politieke beschouwingen. Het is goed zo, zal ik denken. We hadden ook iemand kunnen hebben met de pathologische drang alles stuk en vies te maken. Op die manier bekeken heeft iemand hierboven ons ook weer niet te zwaar willen belasten.

Het gerucht over de premierskandidaat van Geert Wilders wordt in elk geval niet meteen enthousiast opgepikt door politieke duiders die er wel voor door hebben geleerd. Vermoedelijk betekent het dat er sprake is van iemand die verwarring wil zaaien. Jammer eigenlijk, want ik had wel behoefte aan een periode van gewoon weer eens aardig en beleefd tegen elkaar doen. En Ronald Plasterk is iemand die een zwak heeft voor het dragen van een zwierige, creatieve hoed. Zelf krijg ik het idee er niet door en moet ik knarsetandend toezien hoe andere leden van het schrijversgilde er wel mooie sier mee mogen maken. De wereld kan heel onrechtvaardig zijn, denk ik op zulke momenten. Eigenlijk zou ik daarover eens met Tim Hofman moeten bellen.

Grabbelton

De informateurs Elbert Dijkgraaf en Richard van Zwol houden er tot op het laatste moment de spanning in. Het nieuwe kabinet is bijna in kannen en kruiken, maar honderd procent zeker is het pas als overal een zogenaamde 'klap' op is gegeven. Nog even doorpraten met de onderhandelaars van PVV, VVD, Nieuw Sociaal Contract en BBB. Geert Wilders ziet het nu niet meer fout gaan en Pieter Omtzigt verwacht na de informatie nog een lange formatie. Hij kent zichzelf natuurlijk, dat scheelt. Er hoeft maar een financiële tegenvaller op te doemen en hij gaat ineens heel zorgelijk en vermoeid kijken.

Begrijp ik het nu goed dat Ronald Plasterk toch weer in beeld is als premier? Een cliffhanger is leuk, maar je kunt het ook overdrijven. Straks bereikt ons het nieuws dat de partijen er toch nog wat langer over willen praten. Pieter Omtzigt heeft gevraagd of hij toch niet gewoon alleen de voorstellen mag steunen die zijn goedkeuring kunnen wegdragen. Waarom is het zo moeilijk te begrijpen dat juist dat een extraparlamenteair kabinet zo aantrekkelijk maakt? Een voor-elk-wat-wils-grabbelton zonder noodzaak van vertrouwen in het totale pakket. Geen coalitie en oppositie, maar wisselende meerderheden die afhangen van Pieters waan van de dag. Je moet je er even in verdiepen, dan is het allemaal niet zo moeilijk.

Het nieuws over rellende studenten is voorlopig even naar de achtergrond verdwenen. Er worden geen schandalige handelingen meer verricht op de stoeptegels van de Utrechtse binnenstad. Daar hoeft burgemeester Sharon Dijksma dus niet meer van te schrikken tijdens haar dagelijkse wandelingetje. Wat zeg je eigenlijk tegen een stelletje dat op die manier bezig is het verkeer op te houden? Zet hem op? Poetsen jullie straks wel

even de spetters weg? Hoeveel punten? Het is alweer lang geleden dat ik zelf studeerde en in Tilburg werden trottoirs nog gebruikt om op te lopen. De opleiding was breed, maar ook weer niet zo breed dat met alles rekening werd gehouden.

De studenten in mijn tijd hielden zich ook niet zelf meer bezig met demonstreren. We kenden de verhalen van horen zeggen en ik kan me niet herinneren dat iemand het echt een probleem vond dat de strijd tegen kruisraketten en huisjesmelkers niet in de directe omgeving werd uitgevochten. Activisme moet in het bloed zitten, anders wordt het toch niks. Ik studeerde af zonder ooit een demonstratie met rookbommen en traangas in het echt te hebben gezien. Ouderejaars studenten waarschuwden tijdens de introductie al dat Tilburg niet de meest bruisende studentenstad was. Veel studenten wilden er niet eens wonen en reisden op en neer tussen de collegebanken en het ouderlijk huis.

Mocht Ronald Plasterk niet kunnen, dan is Sharon Dijksma wellicht ook een kandidaat om in de gaten te houden. Ze is ook gezellig en heeft bestuurlijke ervaring als bewindspersoon. Bovendien is ze vrouw en heeft ze in tegenstelling tot Mona Keijzer wel een sympathieke vorm van humor. Burgemeester zijn van een stad waar de inwoners het gewoon midden op straat liggen te doen, is geen beroep voor een dame. Ze wil toch niet overal waar ze komt met zo'n speciale blik aangekeken worden en dan weten wat gedacht, maar niet gezegd wordt. Burgemeester van Utrecht? Geeft ze de mensen die ze op straat tegenkomt nog een hand, of is ze voorzichtig geworden?

Premier zonder hoed

Er ligt dan toch een coalitieakkoord op hoofdlijnen. We stoppen met overdreven aandacht voor natuur en klimaat, bouwen heel het land vol, schrappen de spreidingswet, sturen vluchtelingen voortaan weer gewoon weg en gaan lekker jakkeren op de snelweg. Regeren kan zo simpel zijn. Voor alle mensen gaan de lasten als een gek naar beneden. Dat duurt alleen iets langer, want het geld moet nog wel even gevonden worden. De columns die ik eerder schreef kunnen allemaal de prullenbak in. Richard van Zwol als formateur zag volgens mij zelfs de beste man zelf niet aankomen. De formerende partijen hadden ook Elbert Dijkgraaf kunnen vragen, maar die kan – gezien zijn rode hoofd – toch beter eerst even langs de huisarts.

Overigens schijnt het weer niet de bedoeling te zijn Richard van Zwol ook premier te maken van het nieuwe kabinet. Op dat punt blijft Ronald Plasterk vooraan liggen bij de bookmakers. Inmiddels zou ik er niet eens meer van opkijken als de formerende partijen op de proppen komen met Pa Pinkelman. Alles is tegenwoordig mogelijk. Zelfs dat de zwaar geschoffeerde Christianne van der Wal en Eric van der Burg achter de eigen begrafenis staan en gezellig aanschuiven bij de koffietafel op het van vreemde invloeden gezuiverde boeren erf.

Mijn nieuwste bundel met columns was net klaar toen er witte rook uit het schoorsteentje van de informateurs kringelde en Caroline van der Plas met een ‘habemus papam’ opdook vanachter het gordijn. Ergens is dat prettig, want nu kan ik met een gepoetste bril op beginnen aan het volgende avontuur. Wie die nieuwe papa aan het hoofd van de curie dan wel mag zijn? Dat horen we nog wel een keer. Voor nu is het voldoende om te

weten dat we kunnen stoppen met het ophoesten van de meest vergezochte varianten.

Normaal gesproken mag een nieuwe premier – in de rol van formateur – zelf beslissen wie wel en wie niet in het nieuwe kabinet mag. Zoveel zelfstandigheid vertrouwen de formerende partijen Ronald Plasterk, of wie het dan ook worden mag, echter niet toe. In plaats daarvan zoeken ze via Richard van Zwol de bewindslieden zelf uit en zeggen pas daarna tegen de nieuwe premier dat hij het er maar mee heeft te doen. Er wordt zelfs een aparte ronde ingelast, waarbij beoogde bewindslieden vragen moeten beantwoorden van op bloed beluste Tweede Kamerleden. Een idee van de tot op het bot gefrustreerde Pieter Omtzigt, die thuis de hele tijd voor de voeten gegooid krijgt dat hij de functie elders gewoon met twee handen had moeten grijpen.

Optimisten houden de moed erin met uitspraken over rechters die alle dwaze plannen wel even zullen afschieten. Nederland zal nooit het land van kampen voor uitgeprocedeerde vluchtelingen worden en er zijn gelukkig hogere machten die de klimaatdoelstellingen niet in opgerolde vorm op het toilet hebben hangen. De vraag is alleen hoelang het gaat duren voor de coalitiepartijen in de Tweede Kamer nerveus naar elkaar en samen vooral naar Pieter Omtzigt gaan zitten kijken. Hij heeft wel heel veel binnen van zijn ambities, terwijl de anderen het ene mooie voornemen na het andere zien sneuvelen. Steeds luider zal het gemor klinken vanuit de gepiepelde fracties. Wordt het geen tijd Richard van Zwol en Elbert Dijkgraaf weer eens te bellen en op zoek te gaan naar een premier zonder hoed?

Keuzevrijheid

Kun je een zwembad buitenspel zetten met te veel water? Het klinkt bizar, maar mijn woonplaats Oisterwijk had met het probleem te maken. De betonnen bassins lagen er al tijd verlaten bij wegens het lekken van chloorwater in een natuurgebied. Gelukkig hadden we nog een ven om in te poedelen. Met de nadruk op de verleden tijd. Er ligt nog wel een ven, maar door de aanhoudende regen zit er momenteel zoveel water in, dat bezoekers een snorkel nodig hebben om de loopsteigers te gebruiken. Onveilig en dus geen optie wat de gemeente betreft.

Er is nog wel een alternatief in de vorm van een stukje Oisterwijk dat bij elke flinke bui blank komt te staan, maar dan moeten we er wel op hopen dat warme periodes regelmatig worden afgewisseld met een wolkbreuk. In verband met de aanvaardbare verkeersdruk worden bezoekers van recreatiebad Heusdensebaan wel verzocht te voet te komen. Voor de goede orde: dit is natuurlijk een grap om de wetenschap van het onvermijdelijke voor mezelf te verzachten. Niet dat ik straks woedende inwoners achter me aan krijg.

Stap voor stap laat de gemeente ons wennen aan de realiteit van een leven zonder openluchtwembad in de natuur. Eigenlijk wisten we natuurlijk al dat het die kant op dreigde te gaan. We wilden het alleen niet waar hebben. Het openluchtwembad hoort bij Oisterwijk. Desnoods als er elk jaar geld bij moet en als er alleen op hete dagen sprake kan zijn van een rendabele exploitatie. Oisterwijkers zijn sentimentele mensen. We vinden het sneu als vertrouwde dingen verdwijnen. Het liefste hadden we overal de portemonnee voor getrokken. Het openluchtwembad, het kunstwerk bij een voormalige looierij,

historische bouwwerken: wat de Oisterwijker betreft had alles nog lang en gelukkig mogen leven.

Natuurlijk kan dat niet. Dingen uit het verleden behouden kost geld. Heel veel geld meestal. Geld dat mijn woonplaats nodig heeft voor – ik noem maar wat – het opknappen van de riolering in wijken die nu steeds onder water komen te staan. Daarom is het goed dat er een gemeente is om van tijd tot tijd lastige knopen door te hakken. Oisterwijkers zijn in het algemeen best redelijke mensen. Ze hebben alleen soms even tijd nodig om aan verandering te wennen. Na het wegebben van de eerste emoties zijn ze de eersten om toe te geven dat burgemeester en wethouders toch maar mooi hebben gezorgd voor een leefbaar Oisterwijk. Zij moeten zich maar niet te veel aantrekken van de lelijke dingen die op de sociale media worden geroepen door mensen die geen foto van zichzelf durven te plaatsen.

Speerpunt van het nieuwe kabinet is het volbouwen van Nederland. Met scherpe blik nemen vreemde ogen mijn woonomgeving onder de loep om te kijken of ze nog ergens een paar echte Nederlandse mannen en vrouwen met echte Nederlandse kinderen kunnen huisvesten. Zou het gemaakt kunnen worden daar een klein Oisterwijks stokje voor te steken in de vorm van een openluchtwembad in het landelijk gebied tussen Oisterwijk en Tilburg? Gewoon om te voorkomen dat we straks geen openluchtwembad en geen keuzevrijheid meer hebben. Eromheen blijft dan nog genoeg ruimte over voor woningen, winkeltjes, natuurgebiedjes en golfbaan voor creatieve inwoners die eindelijk eens wat aan beweging moeten gaan doen.

Grenzen van de meningsvrijheid

Het radicaal rechtse kabinet van PVV, VVD, Nieuw Sociaal Contract en BBB moet nog aan de klus beginnen en nu al is er elke dag wel iets leuks over te melden. Premierskandidaat Ronald Plasterk heeft in een open brief Pieter Omtzigt om vergeving gevraagd. Hij klapte uit de school van de formatiebesprekingen en dat had hij niet mogen doen. Sorry, sorry, sorry. En of Pieter het nu alsjeblieft goed wil vinden dat Ronald de premier wordt.

Inmiddels is het wel duidelijk dat Ronald Plasterk inderdaad de door iedereen gezochte 'mystery guest' is. Waarom zou hij anders nu ineens op de knieën gaan om te zeggen dat het hem zo verschrikkelijk spijt? Toch zeker niet, omdat hij plotseling wordt geplaagd door zijn geweten? Dat hij 's nachts niet meer kan slapen door het bezoek van de geesten 'Pieter Past', 'Pieter Present' en 'Pieter Future'. Uiteindelijk capituleerde hij en belde huilend met de redactie van de krant. Of zijn open belijdenis nog in de uitgave van de volgende dag kon?

Misschien heeft Ronald Plasterk de aanzet gegeven tot een trend. Straks moet zelfs ik eraan geloven. Sorry, sorry, sorry, dat ik in mijn stukjes Pieter Omtzigt af en toe afschilderde als een gefrustreerde machtswellusteling. Op een dergelijke manier had ik de vertrouwelijkheid van het proces natuurlijk niet mogen schenden. Ik moet nog leren wat ik als columnist wel en niet aan de openbaarheid mag prijsgeven. Pieter Omtzigt is een topgozer en helemaal geen draaikont die over de democratische rechtsstaat zemelt, maar haar ondertussen wel zonder gewetensbezwaren te grabbel gooit. Goed dat ik door hem even op de grenzen van de meningsvrijheid ben geweest. Wie wil nu

niet geholpen worden op de weg naar het worden van een beter mens?

Het is overigens nog maar de vraag of Pieter Omtzigt gevoelig is voor een simpele open brief in de wakkere krant van Nederland. Vindt Ronald Plasterk zelf ook niet dat hij er op die manier wel erg goedkoop vanaf wil komen? Of het diepe berouw ook gedeeld kan worden via de beschikbare talkshows op de vroege en de late avond? Anders kan Pieter Omtzigt het echt niet met zijn principes in overeenstemming brengen de kandidatuur voor het premierschap te steunen en gaat het hele feest lekker niet door.

In afwachting van het finale oordeel over de nieuwe premier word ik alvast gefeliciteerd door Caroline van de Plas en spreekt Geert Wilders over een blijde boodschap die bedoeld is voor heel het volk. Het aardse paradijs is in het midden van de nacht gekomen. We gaan er financieel allemaal als een gek op vooruit, hoeven ons niet meer aan regels voor het redden van de planeet te houden en als ze in Brussel dwars willen liggen, sturen we gewoon met honderddertig kilometer per uur iemand langs om met de opgestoken middelvinger te zwaaien. Zo doen zichzelf respecterende landen dat namelijk. Europa moet zich richten op de eigen kerntaken en verder niks nieuws.

Joost Eerdmans schoof speciaal aan bij het programma 'Op1' om uit te leggen hoe fatsoenlijke mensen uit het rechtse midden over zulke zaken horen te denken. Voorlopig wil hij geen premier worden, maar later sluit hij het niet uit. Zijn hele lichaamstaal schreeuwt de ambitie uit. Pieter Omtzigt hoeft alleen maar te bellen.

Niet te klagen

De kandidatuur van Ronald Plasterk voor het premierschap roept al verzet op voor de kwestie officieel aan de orde komt. De jongeren van Nieuw Sociaal Contract en VVD pruimen hem niet. Wie ze liever aan het roer zien staan? Misschien uiteindelijk toch Rita Verdonk. In dat laatste geval kan ik mooi zeggen de bui al te hebben zien aankomen toen de rest van het land nog op een zonnige periode hoopte.

In afwachting van het moment dat ik weer voluit kan gaan op het toetsenbord van mijn laptop, sla ik de gerezen bezwaren op in mijn werkgeheugen. Wordt vervolgd, zullen we maar zeggen. Eerst maar eens kijken of mijn afwezigheid bij het raam überhaupt iemand is opgevallen en of een paar mensen de moeite hebben genomen mijn nieuwste boek te bestellen. Of voor de zekerheid toch maar even zondigen? Om te voorkomen dat de 'vriend van Matthijs' met de eer gaat strijken.

Het is zo typisch Nederlands om anderen het licht in de ogen niet te gunnen. Zodra er sprake van is dat iemand in de race is voor een volgende stap op de maatschappelijke ladder, gaan we direct op zoek naar redenen om dat toch maar te blokkeren. Niet omdat we zelf eerst aan de beurt willen komen – geen zinnig mens wil premier van Nederland worden – maar gewoon om even te laten merken dat onze mening er altijd nog toe doet. Zodra Ronald Plasterk besluit toch maar geen premier te willen worden, is bij de jongeren van Nieuw Sociaal Contract en VVD zeggen en schrijven niemand nog geïnteresseerd in zijn verdere toekomst.

Voor de lol heb ik het zogenaamde 'onderhandelaarsakkoord' opgevraagd. Het document begint met een rijmpje dat Caroline van der Plas waarschijnlijk heeft gezien in een bundeltje van

Toon Hermans. Mij doet het in elk geval sterk denken aan: 'Dit is een land om lief te hebben.' Daarna volgen een serie losse floddery over zaken die de onderhandelaars door het nieuwe kabinet behandeld willen zien. Nederland moet veel strenger worden voor asielzoekers en juist veel aardiger voor boeren. Iedereen moet meer geld overhouden in de portemonnee en hoeft dat geld vervolgens niet uit te geven aan een warmtepomp. Tegelijkertijd mogen de overheidsfinanciën ook weer niet exploderen en mogen we de rekening van al dat uitdelen niet doorschuiven naar het bedrijfsleven.

Het is een akkoord uit de school van 'na ons de zondvloed' en het biedt zelfs de oppositiepartijen handvatten om positief te zijn. Sociaaleconomisch is het allemaal best links en er wordt ook weer niet volledig afscheid genomen van de klimaatdoelen. Asielzoekers worden streng, maar nog altijd netjes verwijderd en boeren zullen heus wel een beetje rekening houden met de leefbaarheid voor toekomstige generaties. Is het een wonder dat er eigenlijk geen oppositie te bekennen valt? De socialisten proberen het met een woordgrap over 'rijk rechts'. Hij is niet leuk en doet zelfs wat zielig aan.

De kandidatuur van Ronald Plasterk staat op de tocht en volgens mij hoeft hij er niet rouwig om te zijn. Er zijn wedstrijden die je niet moet willen winnen. Hij is een veelbelovende ondernemer die zich als doel heeft gesteld de wereld van ziekte en dood te verlossen. Zoiets is belangrijker dan het ware Nederlandse karakter op te poetsen door vluchtelingen te pesten en onze hoop op een gezonde toekomst om zeep te helpen. Over ons hoeft hij zich geen zorgen te maken. Wij zijn straks allemaal verplicht hartstikke trots op Nederland en hebben niet te klagen.

Gesigeneerde foto

De kansen van Ronald Plasterk slinken met de dag. Nauwelijks terug van het onderonsje met Pieter Omtzigt, blijkt een advocaat weer aangifte te hebben gedaan wegens het rommelen met de jaarrekening. Of het waar is doet eigenlijk al niet meer ter zake. Niemand in de Tweede Kamer heeft trek in weer een premier die de hele tijd bezig is met het uitspreken van verontschuldigen. Vermoedelijk vervloekt Ronald Plasterk inmiddels de dag dat hij besloot het telefoontje van Geert Wilders te beantwoorden.

Bij het schrijven van het voorgaande ben ik uitgegaan van hoe normale mensen plagen te denken. Het kan natuurlijk ook anders gaan. Dat de coalitiepartijen in grote meerderheid best kunnen leven met een vlekje meer of minder. En dat ze tegen Pieter Omtzigt zeggen dat hij niet de hele tijd de prinses op de morele erwt moet uithangen. Zonder Ronald Plasterk gaat het feest van de betrouwbare overheid niet door en dat mag Pieter dan zelf gaan uitleggen aan de partijleden die al op een mooie functie elders zitten te wachten. Wat die coalitiepartijen maar willen zeggen, is dat ze allemaal met hetzelfde sop zijn overgoten en zich niet beter voor moeten doen.

In Eindhoven is een fietser aangereden door iemand van de Wegenwacht. Tragisch. Helemaal omdat de politie aan opzet denkt. Als iemand van de wielrijdersbond op fietsers gaat jagen, zijn we duidelijk verkeerd bezig. Dat beeld krijg je niet uitgewist met een reclamespotje over een vriendelijke meneer onder de motorkap van een opgeluchte mevrouw. Ze moet het eens met een fiets proberen. Dan piept ze wel anders.

Aan de rand van het nieuws lees ik het bericht dat de Amerikanen ook de laatste reuzenpanda's op Amerikaanse

bodem moeten terugsturen naar China. Op die manier werkt geopolitiek. Wie zoet is, krijgt panda's. Wie een grote mond opzet, raakt ze weer kwijt. Pandadiplomatie wordt het genoemd. Het drukmiddel is effectief, want geen regering wil aan krijsende kinderen en ouders in paniek moeten uitleggen waar hun schattige panda's zijn gebleven. Dan toch maar liever inbinden en China verzekeren dat de vriendschap nog steeds boven elke twijfel is verheven. Voor de eigen markt moet af en toe wel iets flinks worden geroepen, maar daar hoeven ze in China echt niet wakker van te liggen.

Het bericht over de panda's probeert een wig te drijven tussen goede vrienden. Rusland en Noord-Korea mogen hun troeteldieren wel houden. Wat mij vooral verbaast, is dat zelfs ijzervreters zoals president Poetin en Geweldige Kim weke knieën krijgen bij de aanblik van een paar panda's in zwartwit. Misschien zit er ergens toch nog een gevoelige snaar om te beroeren. In plaats van boze brieven moeten we die twee ansichtkaarten sturen met afbeeldingen van spelende wolvenwelpjes. Ook leuk om te mogen lenen, toch. En met wolvendiplomatie hoef je als land niet jaren te wachten op beweging in de zaak.

De coalitiepartijen hebben afgesproken de vrijheid van onderwijs met harde hand en streng toezicht te gaan verdedigen. Schoolbestuurders die er niet in slagen de burgerschapsopdracht netjes uit te voeren, kunnen meteen de geradicaliseerde koffers pakken. Leerlingen moeten eerst maar eens leren lezen, schrijven en rekenen volgens de beproefde methode van de boerenschool. Als er dan nog geld en tijd over is, kan gesproken worden over relationele en genderneutrale fratsen. Wie goed zijn of haar best doet, krijgt een gesigndeerde foto van Ronald Plasterk voor in het schrift.

Bonte koe

De Iraanse president en een minister zijn om het leven gekomen bij een tragisch helikopterongeluk. Binnenkort zal wel gecommuniceerd worden dat Israël er de hand in had. Verhalen over al dan niet verzonnen complotten doe het altijd goed in tijden van nood. Kijk maar dichterbij huis, waar iedereen smult van de kwestie Ronald Plasterk. Nog niet eens officieel gepresenteerd en nu al gecancelled door Johan Remkes. Dan kun je het rustig schudden, is de heersende mening. Heeft Geert Wilders toevallig nog andere namen op zijn lijstje staan? Bij voorkeur snel, want de formatie ligt nu zo'n beetje op zijn gat. Over enkele dagen gaat de Tweede Kamer Richard van Zwol aanstellen als formateur. Het zou prettig zijn, als hij de benaderde bewindslieden in elk geval kan vertellen onder wiens leiding ze het land naar de rand van de afgrond moeten duwen. Niet dat we straks weer opgescheept zitten met een zootje ongeregeld dat vechtend over straat rolt tijdens het uitoefenen van de functie. Om een of andere reden zijn rechtse kabinetten daar toch vatbaarder voor dan varianten in het politieke midden.

Maurice de Hond spreekt in de podcast van Marianne Zwagerman schande van de mediajacht op de arme Ronald Plasterk. Hij denkt natuurlijk dat het met alle beschuldigingen uiteindelijk wel mee zal vallen. Hoogstens een storm in een glas water, aangewakkerd om het rechtse kabinet een spaak in de wielen te steken. Ik wil Maurice de Hond uiteraard niet neerzetten als iemand die geen moeite heeft met aantoonbaar bedenkelijke praktijken. Hij ziet liever vandaag dan morgen het rechtse kabinet op het bordes van de koning, maar te erg mag de

zaak ook weer niet stinken. In dat opzicht is hij de terughoudende helft van het duo.

Op elke bonte koe valt met enige moeite wel een vlekje te ontdekken. Wie zich durft te presenteren als kandidaat voor het nobele ambt van premier, weet zeker dat alle vuile was binnen enkele dagen in alle glorie op straat zal komen te liggen. Dat moet je maar willen. Eigenlijk kan ik maar één persoon ontdekken die sterk genoeg is om daarmee te leven: Gordon. Van hem verwachten we ook niet anders dan sappige onthullingen. John de Mol schijnt al een talentenshow te hebben voorgesteld om de andere leden van het kabinet bij elkaar te zoeken. Waarschijnlijk is dat door iemand uit de grote duim gezogen. Het laat alleen zien dat een theorie op dit moment wel heel bizar moet zijn om direct te worden verworpen.

Uit de grote duim of niet, nu ik er wat over nadenk, vind ik het best een leuke manier om een kabinet samen te stellen. Leuker en een stuk transparanter dan de schimmige gesprekken die er nu aan vooraf plegen te gaan. De jury bestaat, naast Gordon en Richard van Zwol, uit Samantha Steenbergen, Matthijs van Nieuwkerk en Theo Maassen. Kandidaten worden beoordeeld op hun vermogen met een stalen gezicht onzin uit te kramen en zo stevig mogelijk onderhandelingen in te zetten. Afvallers krijgen van de jury nog wat welgemeende adviezen mee, terwijl de blijvers mogen doorlopen naar het regeringsvliegtuig. Dat laatste heb ik nodig om het programma 'Met durf door de slurf' te kunnen noemen. Het format biedt ruimte voor invulling naar de persoonlijke smaak, zodat andere landen met interesse er direct mee aan de slag kunnen.

Uitdagende functie

En toen wisten ze het allemaal even niet meer. Na rijp beraad meldde Ronald Plasterk zich toch maar liever af als kandidaat van Geert Wilders voor het Torentje. Een kwestie van te veel vuile was om buiten te hangen. Mijn droom van een succesvol bestaan onder een creatieve hoed ligt nog niet in duigen, maar heeft wel averij opgelopen. Ik raad mee met de rest van het land naar wie de klus dan moet gaan uitvoeren, maar loop vast bij de eis dat zo iemand ook bij de oppositie vertrouwen en gezag moet hebben. Dat en die hoed: ik blijf steken bij de vroegere rijdende rechter mr. Frank Visser. Misschien lukt het als de vergaderingen van het kabinet in de vorm van een rechtszitting worden gegoten.

Mona Keijzer schijnt goed te liggen bij de Haagse bookmakers. Ze heeft al eens eerder iedereen op het verkeerde been gezet door zogenaamd uit de politiek te vertrekken. Zoiets blijft aan iemand kleven. In de komende jaren wordt haar naam standaard toegevoegd aan alle op te stellen lijstjes. Het zou me niks verbazen als ze zelfs in de race is om Ronald Koeman op te volgen als bondscoach. Mona Keijzer heeft overal verstand van en is overal voor te gebruiken. Een soort Zwitsers zakmes is ze. De vraag is alleen of Geert Wilders haar durft voor te stellen. Je kunt Mona wel binnenhalen, er vervolgens weer met goed fatsoen vanaf komen is vers twee.

Bij de rebellenclub van Nieuw Sociaal Contract spelen ze weer 'wij zijn toch zo tevreden en zien het debat over de formatie met vertrouwen tegemoet'. Het klasje van meester Pieter is zo overtuigd van de eigen onfeilbaarheid, dat ik tegenwoordig gewoon om een wonder zit te bidden. Een klein wondertje. Niet meer dan dat de aarde even haar muil opent om

de hele club op te slokken. Je denkt in het geval van Den Haag niet als eerste aan een zinkgat, maar helemaal onmogelijk zal het toch ook wel niet zijn. Misschien als iemand de boel een handje helpt door het aanleggen van een metrolijn. In Keulen lukte het op die manier om van een compleet archief af te komen.

Gisteravond heb ik naar het afscheid van cabaretier Youp aan de tafel van Jeroen Pauw gekeken. Geen kritische noten, hoogstens de observatie van de ceremoniemeester dat de programma's vaak worden opgehangen aan vrienden in de kroeg. Er worden wel veel mooie herinneringen opgehaald in het bijzijn van familieleden en goede vrienden. In zijn jonge jaren zou de nestor er beslist enige grappen aan hebben gewijd. Nu oogt hij vooral geroerd door het feit dat hij na een halve eeuw tegen heilige huisjes trappen nog zoveel fans blijkt te hebben.

Bij Youp kwam het succes pas na tien jaar ploeteren in spreekwoordelijk lege zaaltjes. Hoewel ik betwijfel of exploitanten van theaterzalen zoveel geduld weten op te brengen, put ik er ook kracht en troost uit. Aan de tien jaar ben ik nog niet. Er is nog hoop dat het allemaal goed zal komen. Zolang ik maar uit de buurt blijf van iedereen die de ambitie koestert het land eens flink te gaan veranderen en op voorwaarde dat Jeroen Pauw nog even doorgaat met zijn werk voor de publieke omroep. Of ik wellicht interesse heb in een uitdagende functie die ertoe doet? Nee, de laatste keer dat ik keek niet.

Diepste krochten

De Russische minister van Buitenlandse Zaken Sergej Lavrov geeft de Westerse sancties de schuld van het neerstorten van de helikopter met zijn Iraanse collega en de president van dat land. Onverantwoord is het om zo te spelen van de veiligheid. Het klinkt raar uit de mond van iemand die het oefenen met tactische kernwapens wel een goed idee vindt. Gaat hij nooit weg, vraag ik me af. Vroeger verdwenen dat soort ijzervreters toch ook op een gegeven moment van het toneel. Wanneer zijn we met die goede gewoonte gestopt?

Het debat over de informatie moet nog beginnen, maar beoogd formateur Richard van Zwol is alvast begonnen met zijn rondje langs de partijen om in vertrouwen te delen wie deze keer in beeld is als de nieuwe premier van Nederland. Uit het Europese Parlement worden onbekommerd bedreigingen geuit in de richting van de arme Dilan Yeşilgöz. Samenwerken met de PVV betekent verbanning uit de Europese liberale familie. Enigszins aan de zwarte kant mag een schaap wel zijn, maar het moet ook weer niet te erg worden. De andere liberale partijen willen niet voortdurend aangesproken worden op dat nichtje dat echt niet wil deugen. Het ergste is dat ik het allemaal normaal begin te vinden. Het is mogelijk om aan een parallelle werkelijkheid te wennen.

Eigenlijk mag ik helemaal geen column schrijven. Vandaag niet en ook niet in de komende weken. De tinteling in mijn handen moet eerst verdwijnen. Ik moet ook mijn vingers weer normaal kunnen buigen en strekken. Probleem is alleen dat de doldwaze buitenwereld dan wel moet meewerken en mij niet voortdurend lekkere hapjes moet voorschotelen. Ik kruip dadelijk gezellig voor de televisie om te horen welke woordgrap

Frans Timmermans deze keer heeft verzonnen om Geert Wilders publiekelijk te vernederen. En natuurlijk zal ik daar dan stiekem over schrijven. Zolang het nog kan. Zolang er aan de rand van Rusland alleen nog maar geoefend wordt. Met wat geluk houden we het lang genoeg vol om er nog een bundel uit te persen.

De Tweede Kamer trok in het verleden de regie van het formatieproces naar zich toe om de zaak democratischer en transparanter te maken. Sindsdien belanden we na verkiezingen steeds in een moeras van ellende. Als een soort Dante 2.0 dalen we af naar de diepste krochten om te ontdekken welke waanzin daar op het menu staat. Zolang we er allemaal maar een heel klein beetje op vooruit gaan. We verkopen onze ziel voor omgerekend vijf euro per maand. Op voorwaarde dat alle onrealistische verwachtingen waarheid worden. Anders kan het nog altijd zo zijn dat we – net zoals de landgenoten met een arbeidsongeschiktheidsuitkering – dik in de min belanden.

Inmiddels sippelen er ook berichten door over onveilige situaties bij eerdere edities van het Eurovisie Songfestival. Joost Klein had zich beter moeten gedragen, maar we wisten allemaal wat er onafwendbaar aan zat te komen. De vraag was slechts wanneer de bom zou barsten en hoe groot de schade zou worden. Nu het onweer is weggetrokken, kunnen we er weer een paar jaar tegen. Heel voorzichtig worden her en der alweer balletjes opgeworpen over artiesten die het best aardig zouden kunnen doen in Zwitserland. Mijn favoriet Wolter Kroes zit er niet bij, maar eerlijk gezegd had ik dat ook niet verwacht.

Moddergevecht

Fantastisch debat over de formatie mogen volgen. Morgen weer. En voortaan minstens eens per maand om de stemming erin te houden. Op een bepaald moment dacht ik echt getuige te zullen zijn van de eerste officiële kloppartij in de plenaire zaal. Voor het vertrouwen in de politiek zal het niet veel goeds hebben gedaan, maar boeiend was het wel. 'Vuile leugenaar!' 'Nee, jij bent een succesnummer, zullen we zeggen!' Twee zwaargewichten op ramkoers halen uit voor de eerste daalder. En intussen roffelen de andere Kamerleden zich de vingers bont en blauw om de kampioen van hun keus aan te moedigen. Nog iets wat vroeger door de Kamervoorzitter werd weggehamerd.

We mogen Pieter Omtzigt werkelijk voor alles en nog wat 's nachts wakker maken. Er kwam geen onderwerp aan de orde of hij slingerde zijn afgetrokken oneliner de zaal in om weer wat bijval te oogsten. De regisseur had eigenlijk het telefoonnummer van onze Nederlandse prins Harry in beeld moeten brengen. Dan had ik in de komende weken eens kunnen uitproberen hoe serieus hij zijn uitnodiging bedoelde. Volgens mij gaat hij na drie nachtelijke onderbrekingen sputteren. Op de achtergrond hoor ik nog net iemand vragen of het 'die gek' weer is.

Aan het einde van het debat wordt Richard van Zwol zoals verwacht aangesteld als formateur zonder toegang tot het Torentje en vinden de meeste Kamerleden het niet nodig nog een hartig woordje te wisselen met de onbekende die wel premier mag worden. Inmiddels weet ik ook dat het zogenaamde 'jij-bakken' voortaan een geaccepteerd onderdeel van de politieke cultuur is. Hoe waagt de ander het kritische opmerkingen te maken over een partij die bij de laatste

verkiezingen wel wist te scoren? Heeft hij al eens naar zijn eigen, trieste zelf gekeken?

Het ergste is dat Nederland er waarschijnlijk niet door zal vergaan en dat de aanhangers van Geert Wilders en Joost Eerdmans mij later smalend om de oren zullen slaan met mijn ongelijk. Heb ik gezien dat het best mogelijk is asielzoekers de duimschroeven aan te draaien? Nederland heeft ondanks zich uitslopende boeren nog steeds natuur en we zijn niet weggespoeld door een op hol geslagen klimaat. Reken maar dat ze tegen die tijd luidkeels om mijn publiekelijke 'mea culpa' staan te roepen. Zullen we het maar direct afrekenen? Wat spijt het mij toch vreselijk dat ik durfde te twijfelen aan de visionaire blik van Caroline van der Plas. Zal ik het later nog een keer herhalen, of is het zo goed?

Ondanks mijn weerzin ben ik wel benieuwd wie uit de hoge hoed zal komen als 'premier van alle Nederlanders'. Op de tribune zag ik de gepensioneerde Henk Kamp geïnteresseerd het moddergevecht volgen. Was hij gewoon betrokken bij zijn VVD, of zat hij in gedachten al af te vinken wie hij allemaal op enige aandacht moest trakteren. Eerst de luilakken die nu nog op zijn kosten het bankstel zitten uit te wonen, of toch maar even naar Groningen om te vertellen dat hij weer met zijn hand aan de gashandel zit en dat het afgelopen moet zijn met dat eeuwige gezeur over herstelbetalingen. Het land zit in een diepe migratiecrisis, die hij zo ongeveer in zijn eentje moet zien op te lossen. Of de bewoners van Groningen daar alsjeblieft rekening mee willen houden.

Vorbije jaren

De boodschap van Geert Wilders over wie hij als premier in het Torentje wil hebben, schijnt te zijn ingeslagen als een bom. De formerende partijen hebben meteen afgesproken een paar weken 'radiostilte' in te lassen. Er gaat een gerucht rond dat het om Dion Graus zou gaan. Gelukkig wordt dat door zijn thuisbasis ondanks het voorgenomen zwijgen in alle talen nog wel bij hoog en laag ontkend. Steun vanuit de bevolking of niet: er zijn dingen die zelfs de democratie Nederland naar mijn mening niet mag aandoen.

Hoe het tijdens de 'radiostilte' gaat met het zoeken van bewindsliden, weet ik niet. Misschien zit de beoogde premier bij de gesprekken met een doos over het hoofd. Vroeger zou ik zoiets niet durven te denken, maar sinds november vorig jaar is mijn gevoel voor humor toch een beetje voor zichzelf begonnen. Het ergste is, dat de realiteit steeds opnieuw kans ziet mijn verbeelding op alle fronten te overtreffen. We krijgen een kabinet dat zorgt voor een golf van afgrijzen door Europa. Links en rechts worden banden verbroken en lidmaatschappen opgezegd. Met een houding van 'we zien het wel' richt ik mijn aandacht op het bericht over een overleden tiener die binnenkort heilig zal worden verklaard. Kennelijk is dan toch niet alles besmeurd met smurrie.

Te vroeg voor een mentale opsteker is het niet. De heiligen van de oude stempel laten het voor wat het verlenen van bijstand betreft tegenwoordig behoorlijk afweten. We hebben behoefte aan vers bloed, aan schutpatronen met moderne ideeën over hoe de wereld eruit zou moeten zien. De nu nog slechts zalige Acutis komt als geroepen om houvast te bieden